

Ooststellingwerf maakt start met eigen taalbeleid

■ 'We hadden net als Weststellingwerf een uitzonderingspositie willen krijgen'

OOSTERWOLDE. „We zijn de enige gemeente met drie erkende talen.“ Wethouder Jelle Nijboer koos er in een commissievergadering voor om het taalbeleid maar eens vanuit een positief perspectief te benaderen. Feitelijk staat Ooststellingwerf met de rug tegen de muur.

De provincie dwingt de gemeente nu echt zelf beleid te maken als het gaat om het naast elkaar gebruiken van het Fries en het Stellingwerfs. En de hele gemeente is aangemerkt als Fries taalgebied.

Op 19 juni is de taalnota Fanelis Frysk vastgesteld door Provinciale Staten van Fryslân. Ooststellingwerf heeft de taalnota niet positief ontvangen. Ooststellingwerf is in die taalnota volledig in het Friesland gebied getroffen. Er is in de nota weinig tot geen ruimte gemaakt voor het Nedersaksisch, in dit geval het Stellingwerfs.

Het college van Ooststellingwerf heeft via een brief een inspraakactie gestuurd naar Provinciale Staten. Daarin werd gevraagd om ook het Stellingwerfs als de andere minderheidstaal in de provincie een gelijk-

waardige positie te geven. Veel effect had dat nog niet. De Stellingwerper Schrieversonite moet in 2026 een deel van haar structurele subsidie (7,500 euro) inleveren.

Provinciale Staten maakt een duidelijk onderscheid tussen de Friese streelaten en het Nedersaksisch in Friesland. Voor ondersteuning van het Stellingwerfs werd wel expliciet aangegeven dat de gemeenten aan zet zijn. Ooststellingwerf laat in de brief aan de provincie weten: „Als gemeente hebben we ons hard gemaakt voor een gelijke en gelijkwaardige positie van het Stellingwerfs naast het Fries, daar waar het vanouds gesproken wordt.“

In het besluit van Provinciale Staten wordt duidelijk gemaakt dat Ooststellingwerf moet 'leveren': gezamenlijk en actief optrekken om zowel het Stellingwerfs als het Fries een plek te geven.

Dat betekent in de eerste plaats dat Ooststellingwerf het eigen beleid moet aanpassen. Voor het maken van een notitie 'meestal taalbeleid' gaat de raad op 25 november 50.000 euro beschikbaar stellen. Het college kiest met steun van de

'Handhaving van het Fries kan wel spanningen opleveren'

raad voor Fries met een beetje Stellingwerfs boven de Tjonger en Stellingwerfs met een beetje Fries beneden de Tjonger.

Die keuze doet volgens Ria de Groot van Ooststellingwerfs Belang recht aan de identiteit van Ooststellingwerf. Raadslid Simon ter Heide: „Onze gevoelens moeten leidend zijn. We moeten laten zien dat we zelf goed beleid kunnen maken.“

Weststellingwerf

Dat is dan wel tot de grens van Weststellingwerf. Die gemeente behoort niet tot het Friesland gebied en heeft in dit geval een andere rechtspositie, zo stelt het college vast. „We hadden als Weststellingwerf een uitzonderingspositie willen krijgen op de Wet Gebruik Friese Taal. Dit is niet gelukt.“

De gemeente Ooststellingwerf

verzumeide tijdig de ontheffing te verlenen. „Zolang onze gehele gemeente als Friesland gebied wordt aangemerkt – en dat is niet gewijzigd – zullen we een stap harder moeten lopen om het Stellingwerfs te bevorderen en te beschermen in het Stellingwerfstalig gebied. Dat is nog steeds niet vanzelfsprekend, ook niet na het definitieve besluit over de taalnota. Ook hierop wordt van ons verwacht dat we ons beleid moeten richten. De provincie moet verantwoordelijkheid voor het Stellingwerfs, maar als gemeente zijn wij de eerst verantwoordelijke.“

„Jammer dat de provincie bezuinigt“, zo zei Renske van der Tempel (D66). „Handhaving van het Fries in het hele gebied kan wel spanningen opleveren.“

De gemeenteraad denkt niet dat het zo'n vaart loopt zoals Frouke Heuvelman van VPO het schetste. Die had scholen benoemd en die zouden niet accepteren dat er Friese lessen worden opgelegd. Ze had ook signalen gekregen van ouders, die desnoeds hun kind in een niet Frieslandse gemeente naar school willen brengen. Heuvelman: „De volgende

stap is dan verhuizing en alle democratische ontwikkelingen hebben weer gevolgen voor het in stand houden van voorzieningen. We moeten ons niet blind staren op dit compromis, ons taalbeleid mag niet leiden tot weglagen van inwoners.“

'Toppunt van onzin'

„Dit is het toppunt van onzin“, zo reageerde Rik Berends van GroenLinks. „Dit stuk heeft juist om te voorkomen dat er in het zuidelijke deel van de gemeente wordt gehandhaafd.“

Wethouder Jelle Nijboer zag de leefloop ook niet gebeuren, al kan er altijd wel iemand een principiële keuze maken. Voor de wethouder zijn niet de scholen, maar Comprix de gesprekspartner. Zijn missie is om er voor te zorgen dat Fries en Stellingwerfs gelijkwaardig worden behaald.

Een deel III-erkenning Europees handvest Europese talen is er wel voor het Fries, maar nog niet voor het Nedersaksisch. Gedeputeerde Eke Folkerts zou daar nu steun voor willen geven, zo meldde Nijboer de commissieleden.

Anne Brouwer maakt Nobilis' Vriendenprent

FOCHTELOO op de jaarlijkse Vriendendag van Stichting Nobilis in het centrum voor prentkunst in Fochteloo werd zaterdagmiddag de Vriendenprent 2025 gepresenteerd. Dit prent is het jaarlijkse cadeautje dat de zeshonderd vrienden van Nobilis toegestuurd krijgen. Dit jaar werd de prent, een kleurenlino, gemaakt door prentkunstenaar Anne Brouwer uit Oosterwolde.

Anne Brouwer is één van de weinige kunstenaars in Ooststellingwerf die veel prenten maakt. Ze heeft maandenlang aan de Vriendenprent gewerkt. Voor elke prent moest er twee keer een lino 650 maal gedrukt worden. Eerst de kleur in iris-druk en daarna de lino in zwart-wit er overheen.

Vaart

Brouwer maakte eerst verschillende ontwerpen. Vanaf het begin had ze al het idee dat het iets met de vaart moest zijn tussen Oosterwolde en Appelscha. Zelf zou ze aan de Grootte Singel in Oosterwolde en dat is heel dicht bij de vaart.

Na de keuze van het ontwerp moest er in de linoplaten getint en gesneden worden. Maar vooral het afdrucken van zo'n grote oplage is tijdrovend. Het is allemaal handwerk. Elke afdruk moest na het inknippen met de hand door de pers gedraaid worden. En in dit geval elke prent erin twee keer door de pers.

Aan de hand van een PowerPoint-presentatie ging Radboud Hafkenscheid zaterdagmiddag met Anne Brouwer in gesprek. Zij liet vooral werk zien, dat toen vooral werk was in zwart-wit. Ze volgde de Academie in Kampen. Al jaren lang is ze lid van Holt, een groep van zo'n twintig Noordelijke hoogdruk-kunstenaars, die samen exposeren in binnen- en buitenland.

De aanwezigen genoten van het

Anne Brouwer met de vriendenprent 2025. FOTO: JUDITH BOUMA-LITJENS

verhaal van Anne Brouwer, die het eerste exemplaar spontaan aanbood aan Pieter Jonker. Vanaf 14 december is van twee andere leden van Holt een tentoonstelling. Het zijn de kleurenhoutsneden en het werk in zwart-wit van Reinoud Kuipers en Marjolien Terwindt-Wetterauer.

Vergroting

Voorzitter Radboud Hafkenscheid maakte bekend dat dit voorlopig de laatste tentoonstelling is in Fochteloo. Op 16 februari gaat het centrum

Op 19 september wordt de opening van vergrote centrum voorzien

dicht voor een project van verduurzaming en vergroting van het centrum. De collectie-werkzaamheden gaan gewoon door. Op 19 september 2026 wordt de opening voorzien. De

Dag van de Prentkunst in juli in Fochteloo gaat gewoon door. Tussentijdse krijgen de Vrienden twee nieuwe nummers van het Nobilis-tijdschrift *Grafiek Hier* op de deurmat. Hafkenscheid opende de middag met een terugblik op alle Nobilis-activiteiten in 2025.

Lezing

Kunsthistoricus, kunsthandelaar en kunstenaar Jaap Versteeg uit Maarsseemede verzorgde een lezing over een boek dat hij heeft geschreven

over de Nederlandse Etscub onder de titel *Zwart op Wit*. In het Dorchdes Museum Stedehuis bij ere van dat boek een tentoonstelling samen. In zijn lezing was er ook aandacht voor de grafische technieken en voor de Nederlandse prentkunstenaars uit de laatste twee decennia van de 19e eeuw. Versteeg was ook boeiend verteller, die de aandacht wist te vangen van de bijna zeventig vrienden van Nobilis. Na afloop signeerde hij zijn nieuwe boek. Van dat aanbod werd flink gebruik gemaakt.

Afscheid

Zaterdagochtend werd afscheid genomen van twee bestuursleden van Nobilis. Na ruim 34 jaar maakt Rinie Veenstra uit Sumar plaats voor een nieuw bestuurslid: Edith Nobel uit Nieuwehorne, eerder uit Oosterwolde. Secretaris Judith Bouma-Litjens maakt plaats voor de plaatsverman-Kraak uit Ooststellingwerf. Laatstgenoemde draaide al een poos mee als vrijwilligster en woonde al een aantal bestuursvergaderingen bij. Beide scheidende bestuursleden blijven volop betrokken bij Nobilis als vrijwilligster. Beiden werden niet alleen in de bloesmetjes gezet en met waardering toegesproken, maar ontvingen elk ook een kunstwerk.

Prijzen

Vrijdagavond werden in Utrecht de BAS Arts Award 2025 Grafiek uitgekeerd. In twee velden gederende prentkunstenaars genomineerd en er waren twee prijzen te vergeven: de juryprijs van 1.000 euro en de publieksprijs van 500 euro. Het waren twee Nobilis-kunstenaars, die de prijzen in de wacht sleepten: Peter Kooij kreeg de juryprijs voor zijn lino *het zwarte gat* en de publieksprijs kreeg de jury voor zijn lino *het zwarte gat* van Reinoud Kuipers, die vanaf 14 december bij Nobilis exposeert en deze zomer een grote schenking deed van zijn werk aan Nobilis.